[redacted], 18 oktober 2024

Geachte leden van de gemeenteraad,

Als inwoner van de gemeente Sittard-Geleen wil ik graag mijn zienswijze geven op het ontwerp van de omgevingsvisie 2025 - 2050. Deze visie vormt een belangrijk kader voor de toekomstige ontwikkeling van onze gemeente, en het is van groot belang dat deze aansluit bij de wensen en behoeften van de inwoners. In deze zienswijze wil ik mijn aandachtspunten, vragen en zorgen delen, met de hoop dat ze worden meegenomen in de definitieve versie van de omgevingsvisie, zodat we gezamenlijk kunnen werken aan een leefbare en toekomstbestendige gemeente.

We maken ruimte voor ontmoeten
In het ontwerp van de omgevingsvisie wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan het creëren van "ruimte voor ontmoeten." Dit roept bij mij de vraag op waarom de gemeente zich hiermee gaat bemoeien. Is er op dit moment onvoldoende ruimte voor ontmoeting? Naar mijn ervaring maken burgers al op diverse plekken in onze gemeente met plezier gebruik van bestaande ontmoetingsruimten, zoals parken, pleinen en wijkcentra. Ik vraag me af of de noodzaak voor extra ingrijpen of veranderingen wel voldoende is onderbouwd. Kunt u toelichten waarom hier een specifieke focus op ligt, en wat de concrete problemen zijn die de gemeente hiermee wil aanpakken?

Het clusteren van detailhandel zou daarnaast gestimuleerd moeten worden. Waarom wil de gemeente opnieuw een sturende rol spelen op dit vlak, terwijl eerdere pogingen om de detailhandel te ondersteunen weinig succesvolle resultaten hebben opgeleverd. De risico's van verplichte clustering, zoals leegstand en een verdergaande verschraling van het winkelaanbod, lijken mij groot. Waarom kiest de gemeente ervoor om zich wederom actief te bemoeien met de detailhandel, terwijl dit in het verleden geen positieve uitkomsten heeft gehad? Hoe wordt voorkomen dat dit beleid juist tot een totale leegloop leidt in plaats van tot versterking van de winkelgebieden?

Is er daarnaast onderzoek gedaan naar de mogelijkheid dat het instellen van een zero-emissie zone ook kan bijdragen aan leegloop, doordat het centrum minder goed bereikbaar wordt voor consumenten en ondernemers? Het risico bestaat dat dit beleid contraproductief werkt en juist ontmoedigend is voor bezoekers en nieuwe bedrijven. Ik zou graag meer duidelijkheid willen over hoe de gemeente denkt deze balans te bewaren tussen duurzaamheid en economische levendigheid in het centrum?

Ook wordt cameratoezicht genoemd als een middel om de veiligheid in de openbare ruimte te bevorderen. Dit roept bij mij de vraag op in hoeverre er is onderzocht of burgers zich door cameratoezicht daadwerkelijk veiliger voelen, of dat zij dit juist ervaren als een inbreuk op hun privacy. Cameratoezicht kan namelijk ook gevoelens van wantrouwen oproepen en het idee versterken dat er constant toezicht is, wat de leefbaarheid beïnvloedt. Ik zou graag willen weten

welke onderzoeken of enquêtes hierover zijn uitgevoerd onder de inwoners van onze gemeente en hoe deze resultaten zijn meegenomen in de besluitvorming?

Gezond bewegen

In het hoofdstuk Gezond bewegen wordt aangegeven dat de herinrichting van straten zal plaatsvinden volgens het STOMP-principe (Stappen, Trappen, Openbaar Vervoer, Maatschappelijk vervoer, en Privévervoer). Dit brengt echter bij mij de vraag op in hoeverre de risico's opnieuw zijn geëvalueerd, aangezien er in het verleden juist bewust is gestopt met het gebruik van fietsers om het verkeer af te remmen vanwege de veiligheidsrisico's. Zijn deze risico's opnieuw onderzocht, en is er voldoende aandacht besteed aan de veiligheid van fietsers en voetgangers bij deze herinrichtingen?

Schoolomgevingen worden veilig ingericht met wandel- en fietsroutes; hoewel dit op papier een nobel streven lijkt, vraag ik mij af of hiermee niet voorbij wordt gegaan aan de realiteit dat veel ouders tegenwoordig werken en daardoor afhankelijk zijn van de auto om hun kinderen naar school te brengen. Voor de veiligheid rondom scholen zijn goede faciliteiten voor auto's wellicht zelfs belangrijker, zoals veilige kiss-and-ride zones en voldoende parkeerruimte. Het idee dat de meerderheid van de kinderen lopend of fietsend naar school kan komen, is leuk maar vooral gebaseerd op wensdenken. De gemeente lijkt geen rekening te houden met de werkelijke vervoersbehoeften van gezinnen in de plannen voor veilige schoolomgevingen.

Ook wordt gesproken over het aanleggen van fietsroutes naar werklocaties. Hoewel dit op zich een goed initiatief lijkt, vraag ik mij af hoeveel inwoners van Sittard-Geleen hier daadwerkelijk gebruik van kunnen maken, aangezien een aanzienlijk aantal mensen afhankelijk is van de autosnelweg om naar hun werk te komen. In hoeverre is onderzocht hoeveel inwoners ver van hun werklocatie wonen en dus aangewezen zijn op de auto? De focus op fietsroutes is misschien aantrekkelijk, maar mogelijk niet realistisch voor de meerderheid van de forenzen in onze gemeente. Ik zou graag willen weten hoe de gemeente deze realiteit meeneemt in de verkeers- en infrastructuurplannen rondom werklocaties.

Op pagina 55 van het ontwerp van de omgevingsvisie staat dat er voorkomen moet worden dat er een overvloed aan parkeercapaciteit in de wijken ontstaat. Ik vraag me echter af in hoeverre de gemeente rekening houdt met de huidige woningmarktsituatie, waarbij starters vaak geen geschikte woning kunnen vinden. Dit kan ertoe leiden dat huishoudens meerdere auto's, soms wel 4 of 5, bezitten. Daarnaast is het belangrijk om voldoende parkeermogelijkheden te hebben voor bezoek. Het beperken van parkeercapaciteit kan leiden tot onplezierige situaties in de wijken hetgeen niet opweegt tegen de zeer beperkte "bijdrage aan klimaatadaptie". Ik zou graag willen weten hoe de gemeente deze overwegingen meeneemt in het beleid rondom parkeervoorzieningen en de ontwikkeling van woonwijken.

Op pagina 55 wordt er ook gepleit voor de uitbreiding van oplaadvoorzieningen voor elektrische auto's. Echter, het is belangrijk om op te merken dat deze voertuigen voornamelijk zakelijk worden gereden. Dit roept de vraag op waarom de belastingbetaler moet bijdragen aan de

kosten voor het faciliteren van deze oplaadpunten. Het lijkt me eerlijker en logischer om de verantwoordelijkheid voor het bieden van deze voorzieningen bij de bedrijven te leggen die deze elektrische voertuigen in gebruik hebben. Waarom is de gemeente ervoor gekozen om deze last te leggen bij de gemeenschap in plaats van bij de bedrijven die profiteren van het gebruik van elektrische voertuigen? Ik zou graag een verduidelijking ontvangen over de keuzes die hierachter schuilgaan en hoe de gemeente denkt deze lasten te rechtvaardigen voor de belastingbetaler.

Het goede wonen
In de sectie "Het Goede Wonen" van het ontwerp van de omgevingsvisie staat "we hebben oog voor iedereen." Echter, bij het benoemen van groepen die aandacht krijgen, zoals statushouders, ontheemden, woonwagenbewoners en zorgbehoevenden, mis ik de erkenning van een cruciale groep: de starters. De kinderen van de huidige inwoners, die vaak moeite hebben om een passende woning te vinden, verdienen aandacht en ondersteuning. Ik zou graag willen weten hoe de gemeente van plan is om de woonbehoeften van starters te adresseren in het beleid. Het lijkt essentieel dat er ook voor deze groep mogelijkheden worden gecreëerd, zodat zij niet achterblijven in de zoektocht naar een woning in onze gemeente. Ook starters zijn onderdeel van de beroepsbevolking.

In de sectie Buitengebied wordt gesteld dat het buitengebied gekoesterd moet worden, terwijl in dezelfde alinea wordt aangegeven dat deze gebieden benut zullen worden voor de duurzame opwekking van energie. Dit lijkt mij tegenstrijdig, aangezien de opwekking van duurzame energie, zoals door windmolens en zonneparken, valt onder industriële activiteiten die niet passen binnen het karakter van het buitengebied. Zijn de mogelijke schadelijke invloeden van windmolens en zonneparken op de natuur en de leefomgeving van omwonenden bij de gemeente bekend en meegewogen in dit besluit? Ik vraag mij af hoe deze plannen zich verhouden tot het streven naar het behoud van de waardevolle landschappen en biodiversiteit in het buitengebied? Opwekken van energie past prima op Chemelot.

Verder mis ik essentiële informatie over de mogelijke gevolgen voor de gezondheid in verband met de implementatie van Smart City-technologieën, zoals de blootstelling aan straling. Terwijl de voordelen van een slimme stad worden belicht, is er weinig tot geen aandacht voor de potentiële risico's die deze technologieën met zich mee kunnen brengen. Dit is een zorgwekkend gemis, aangezien het belangrijk is om niet alleen de voordelen, maar ook de mogelijke gezondheidsrisico's te overwegen bij het ontwikkelen van een moderne en digitale infrastructuur. Ik verzoek de gemeente om een grondige evaluatie van de impact van Smart City-initiatieven op de gezondheid van de inwoners op te nemen in de omgevingsvisie, zodat er een evenwichtige en transparante discussie kan plaatsvinden over de implicaties van deze ontwikkelingen.

Slimmer, gezonder en schoner
In hoofdstuk 7 van het ontwerp van de omgevingsvisie, "Slimmer, gezonder en schoner," wordt aangegeven dat er aandacht zal zijn voor het verminderen van houtstook. Ik wil hierbij wijzen op het feit dat biomassa, dat een zeer belangrijk onderdeel is van de gesubsidieerde

energietransitie, in wezen houtstook is. Dit roept de vraag op waarom de gemeente burgers maatregelen wil opleggen die gericht zijn op het verminderen van een praktijk die wereldwijd nog steeds wordt aangemoedigd en niet effectief wordt opgelost. Het lijkt niet alleen verwarrend, maar ook tegenstrijdig om enerzijds de energietransitie te ondersteunen door middel van biomassa, terwijl er anderzijds wordt gestreefd naar het verminderen van houtstook door inwoners. Terwijl inwoners mogelijk zelfs volledig afhankelijk zijn van houtstook in tegenstelling tot de industrie. Ik verzoek de gemeente om duidelijkheid te verschaffen over dit beleid en hoe het past in de bredere context van de energietransitie, evenals om een transparante discussie te voeren over de daadwerkelijke impact van deze keuzes op onze lokale gemeenschap.

Groene wijken en dorpen

In hoofdstuk 8 wordt gesproken over het verhogen van de CO2-opslag omdat het verminderen van CO2-uitstoot belangrijk is in de strijd tegen klimaatverandering, zo horen we toch dagelijks op TV. Maar CO2 is juist cruciaal voor de groei van planten en het functioneren van ecosystemen. Het is essentieel om een gebalanceerde kijk te hebben op de rol van CO2 in onze omgeving. Worden de potentiële voordelen en de complexe relatie tussen CO2 en de natuur voldoende meegewogen in de visie en de voorgestelde maatregelen? Ik verzoek de gemeente om een bredere benadering te hanteren en duidelijk te maken hoe de verschillende aspecten van CO2 worden afgewogen in het beleid, zodat we een beter begrip krijgen van de impact op zowel het milieu als de biodiversiteit in onze gemeente.

Groene wijken worden aangehaald als middel om wateroverlast te beperken. Dit roept bij mij de vraag op wat de relatie is tussen de huidige “grijze” wijken en de wateroverlast problematiek. De recente overstromingen in Limburg lijken volgens deskundigen eerder te wijten aan slecht waterbeheer dan aan klimaatverandering. Kunt u toelichten hoe onze groene wijken hier een oplossing voor gaan bieden? Zou de focus niet meer moeten liggen op verbetering van waterbeheer en infrastructuur in plaats van maatregelen die geen impact zullen hebben op het voorkomen van wateroverlast maar burgers wel op kosten jagen?

Water en bodem sturend

In het toekomstbeeld "Water en Bodem Sturend" wordt gesteld dat waterveiligheid afhankelijk is van het creëren van meer ruimte en buffers. Dit lijkt vooral gebruikt te gaan worden als argument tegen het eigendomsrecht van inwoners en bedrijven. Het voorstel om gebieden vrij te houden van wonen en economische functies roept vragen op over de rechtvaardiging van deze maatregelen. Waar is deze stelling op gebaseerd? Het is van groot belang dat de gemeente een transparante en onderbouwde uitleg biedt over de redenen achter deze besluiten, vooral als ze invloed hebben op de rechten en de levensomstandigheden van de inwoners. Ik verzoek de gemeente om duidelijkheid te verschaffen over de wetenschappelijke en beleidsmatige onderbouwing van dit toekomstbeeld en hoe deze voorstellen in de praktijk zullen worden uitgevoerd, zodat bewoners kunnen begrijpen wat de implicaties zijn voor hun eigendomsrechten en lokale ontwikkelingen.

Verderop wordt aangegeven dat er specifieke wateroverlastgebieden in onze gemeente zijn, die systematisch geclaimd zullen worden voor waterberging wanneer er kavels vrijkomen. Ik wil

graag verduidelijking over de definitie claimen. Gaat de gemeente ook deze kavels claimen als ze bijvoorbeeld binnen de familie of tussen bekende partijen verkocht kunnen worden? Het is belangrijk dat er duidelijkheid is over hoe de gemeente omgaat met particuliere eigendommen en onder welke voorwaarden deze kavels kunnen worden geclaimd. Dit heeft niet alleen gevolgen voor de huidige eigenaren, maar ook voor de toekomstige ontwikkeling van deze gebieden. Ik verzoek de gemeente om transparantie over dit beleid en de procedures die hierbij worden gevolgd, zodat inwoners weten waar ze aan toe zijn.

De doelstelling “We verminderen de verharding” graag uitbreiden met de toevoeging "rekening houdend met bewoners, bezoekers en activiteiten/evenementen." Het is van groot belang dat bij het verminderen van verharding ook rekening wordt gehouden met de behoeften en wensen van de inwoners en bezoekers van onze gemeente. Het behoud van toegankelijkheid, veiligheid en het functioneren van openbare ruimtes moet altijd in balans zijn met de zogenaamde verduurzaming. Ik roep de gemeente daarbij nadrukkelijk op om een participatieve aanpak te hanteren waar aanpassing voorzien is, zodat alle betrokkenen de mogelijkheid hebben om hun stem te laten horen.

Met betrekking tot het klimaatadaptief bouwen wil ik mijn bezorgdheid uitspreken. Klimaatadaptief bouwen is meer een theoretisch concept dan een praktische oplossing. Er is veel discussie over de effectiviteit van de voorgestelde maatregelen en of ze daadwerkelijk bijdragen aan het vergroten van de weerbaarheid tegen de gevolgen van klimaatverandering.Het is essentieel dat de gemeente concrete en haalbare plannen presenteert die aantoonbaar nut hebben voor de inwoners. Zonder duidelijke en realistische stappen kunnen deze “klimaatadaptief” plannen als weinig meer dan "kul" worden gezien. Ik verzoek de gemeente dan ook om transparantie en duidelijke communicatie over de haalbaarheid en impact van klimaatadaptief bouwen, zodat de inwoners vertrouwen hebben in de voorgestelde maatregelen en weten wat ze kunnen verwachten voor hun leefomgeving.

Ook wordt hier gesteld dat agrarische doelen en natuurdoelen elkaar zouden kunnen tegenwerken. Ik wil echter benadrukken dat de agrarische sector al duizenden jaren actief is en een cruciale rol speelt in het behoud en de verbetering van de natuur, waar zij afhankelijk van is. De relatie tussen landbouw en natuur is complex en onderlinge afhankelijkheid verdient erkenning. Bovendien heeft de overheid in het verleden vaak beslissingen genomen die niet altijd de gewenste resultaten opleverden en soms zelfs schadelijk waren voor zowel de agrarische sector als de natuur. Het lijkt me daarom verstandig en noodzakelijk om deze sectie van de omgevingsvisie bij te werken, zodat er een evenwichtige en realistische kijk komt op de rol van de agrarische sector in het behoud van biodiversiteit en natuur. Een constructieve samenwerking tussen landbouw en natuur kan leiden tot duurzame oplossingen die beide doelen dienen, en het is belangrijk dat dit aspect duidelijk wordt weergegeven in de visie.

Heuvelland an Maasvallei verbonden

De noodzakelijke uitbreiding van de elektriciteitsnet infrastructuur, buisleidingen en de opwek van duurzame energie, is vooral gericht op de behoeften van de industrie. Ik vraag me af waarom deze faciliteiten niet in de nabijheid van de industriële gebieden worden geplaatst, waar ze het meest nodig zijn. Het lijkt onredelijk om bewoners in het buitengebied te belasten met de

gevolgen van deze infrastructuur uitbreidingen, terwijl de industriële sector hier de grootste voordelen van plukt.

Het is van belang dat de gemeente de belangen van alle betrokkenen in balans brengt. Het is niet alleen belangrijk om te voldoen aan de energiebehoeften van de industrie, maar ook om de impact op de leefomgeving van bewoners en de natuur in het buitengebied te minimaliseren. Ik verzoek de gemeente om transparantie in de besluitvorming rondom de locatie van deze voorzieningen en om een zorgvuldige afweging te maken van de belangen van zowel de industrie als de inwoners. Alleen op deze manier kan er sprake zijn van een duurzame en rechtvaardige energietransitie die alle betrokkenen ten goede komt.

Onder sectie Graetheideplateau wordt gesteld dat het landschap kleinschaliger wordt door de aanleg van landschapselementen zoals heggen en houtwallen. Dit roept in algemene zin vragen op, dus ook buiten Graetheide en dan vooral in het licht van eerdere ruilverkavelingen waarbij de nadruk lag op het vergroten van percelen en het optimaliseren van de agrarische productie. Waarom bemoeit de overheid zich steeds opnieuw met het landschap, terwijl eerdere initiatieven gericht waren op het creëren van grotere en efficiëntere landbouwgebieden? Het lijkt tegenstrijdig om nu terug te keren naar kleinschaligheid, terwijl de focus in het verleden lag op grootschalige landbouw en efficiëntie. Dit roept de vraag op wat de onderliggende redenen zijn voor deze verandering in beleid en welke voordelen dit daadwerkelijk oplevert voor de inwoners en het landschap. Ik verzoek de gemeente om duidelijkheid te geven over deze voorstellen en om de inwoners te betrekken bij de discussie over de toekomst van ons landschap. Het is van belang dat beleid in samenhang wordt ontwikkeld en dat de stemmen van de inwoners gehoord worden in deze belangrijke kwesties.

Als afsluiting wil ik mijn zorgen uitspreken over de leesbaarheid van het ontwerp van de omgevingsvisie. Het document is moeilijk te begrijpen en bevat een enorme hoeveelheid woorden, terwijl er weinig informatie wordt gegeven. Hierdoor is het voor veel inwoners een uitdaging om het document te lezen, laat staan te begrijpen. Daarnaast zijn de inloopmomenten voornamelijk gepland tijdens werkdagen en werkuren, wat de participatie voor veel inwoners, vooral de werkenden belastingbetaler oftewel de financierders van dit project, bemoeilijkt. Dit leidt ertoe dat vooral studenten en senioren in staat zijn om deel te nemen aan deze momenten, terwijl de stem van andere groepen in de samenleving, zoals werkende ouders, duidelijk niet voldoende worden gehoord. Ik verzoek de gemeente om toekomstige betrokkenheid te vergemakkelijken door het document toegankelijker te maken en alsnog participatiemogelijkheden te creëren die voor iedereen haalbaar zijn.

Met vriendelijke groet,

